

Research Article

Investigation of psychometric characteristics of sexual boredom scale in Iranian married men and women

Authors

Mohammad Agha Delavarpour^{1*}, Mohammad Ebrahimi², Mehdi Zohrehvand²

1. Assistant professor, Department of Educational Psychology, Semnan University, Semnan, Iran. (Corresponding Author)

2. M.A student in Psychology, Psychology Department, Semnan University, Semnan, Iran.

Abstract

Receive Date:
23/04/2020

Accept Date:
23/08/2019

Introduction: Experiencing negative sexual emotions can have devastating effects on sexual responses and threaten people's communication health. Therefore, the aim of this study is to prepare the sexual boredom scale to measure some of the negative sexual emotions.

Method: The present study method is a descriptive survey. The statistical population included all Men and Women referring to counseling centers affiliated with the Family Court of Mashhad, among which 245 people (157 females and 88 males) were selected by available sampling method. They responded to the questionnaires of Hulbert's sexual desire index, boredom proneness scale and sexual boredom scale. The psychometric properties of the sexual boredom scale were analyzed through the analysis of the principal component analysis, Pearson correlation and Cronbach's alpha coefficient in SPSS software.

Results: Using the factor analysis test, three underlying factors (sexual variety seeking, monotony and Stimulation Seeking) of sexual boredom scale were identified. In the convergent and divergent validity test, the overall score of sexual boredom and the two dimensions of variety seeking and monotony were positively correlated with boredom proneness and negatively correlated with sexual desire. Also, sexual stimulation seeking was negatively correlated with boredom proneness. The Cronbach's alpha coefficient for the total score of the sexual boredom scale was 0.79 and for its dimensions was 0.68 to 0.82.

Discussion and conclusion: The findings indicate acceptable structural validity and reliability of the sexual boredom scale, and the multidimensional structure of this scale can help couples' therapists to better diagnose, intervene, and understand the sexual and communication problems.

Keywords

Sexual Boredom Scale, Marital Status, Validity, Reliability, Psychometrics

Corresponding Author's E-mail

mdelavarpour@semnan.ac.ir

بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس ملالت جنسی در زنان و مردان متأهل ایرانی

نویسندگان

محمد آقا دلاورپو^{۱*}، محمد ابراهیمی^۲، مهدی زهره‌وند^۳

۱. استادیار گروه روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران. (نویسنده مسؤل)

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی، گروه روانشناسی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران.

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی، گروه روانشناسی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران.

چکیده

مقدمه: تجربه عواطف جنسی منفی می‌تواند اثرات مخرب و نامطلوبی در پاسخ‌های جنسی داشته باشد و سلامت ارتباطی افراد را با تهدید مواجه سازد. بنابراین هدف پژوهش حاضر آماده‌سازی مقیاس ملالت جنسی برای سنجش بخشی از عواطف منفی جنسی می‌باشد.

تاریخ دریافت:
۱۳۹۹/۰۲/۰۴

روش: روش مطالعه حاضر توصیفی از نوع پیمایشی است. جامعه آماری شامل کلیه زنان و مردان مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره وابسته به دادگاه خانواده شهر مشهد بوده که از این بین، ۲۴۵ نفر (۱۵۷ زن و ۸۸ مرد) به روش دردسترس انتخاب شدند و به پرسشنامه‌های شاخص تمایل جنسی هالبرت، مقیاس آمادگی ملالت و مقیاس ملالت جنسی پاسخ دادند. ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس ملالت جنسی از طریق آزمون تحلیل مولفه‌های اصلی، همبستگی پیرسون و ضریب آلفای کرونباخ در نرم‌افزار «اس. پی. اس. ۲۴» تجزیه و تحلیل شد.

تاریخ پذیرش:
۱۳۹۹/۰۶/۰۱

نتایج: در آزمون تحلیل عاملی سه عامل زیربنایی (تنوع‌طلبی، یکنواختی و تحریک‌جویی جنسی) برای مقیاس ملالت جنسی شناسایی شد. در بررسی روایی همگرا و واگرا، همبستگی مقیاس ملالت جنسی و ابعاد تنوع‌طلبی و یکنواختی جنسی با سازه آمادگی ملالت، مثبت و با تمایل جنسی، منفی و معنادار بود. همچنین رابطه بعد تحریک جنسی، با آمادگی ملالت نیز منفی و معنادار بود. ضریب آلفای کرونباخ برای نمره کل مقیاس ملالت جنسی ۰/۷۹ و برای ابعاد آن ۰/۶۸ تا ۰/۸۲ به دست آمد.

بحث و نتیجه‌گیری: یافته‌ها بیانگر روایی سازه‌ای و پایایی قابل قبول مقیاس ملالت جنسی است و ساختار چندبعدی این مقیاس می‌تواند به منظور تشخیص و مداخله بهتر و فهم مشکلات جنسی و ارتباطی به زوج‌درمانگران کمک کند.

کلیدواژه‌ها

مقیاس ملالت جنسی، تأهل، روایی، پایایی، روان‌سنجی

نشانی پست
الکترونیکی
نویسنده مسؤل

مقدمه

خانواده به عنوان اولین نهاد اجتماعی، بنیان شکل‌گیری شخصیت انسان را پی‌ریزی می‌کند و با کارکردهای مثبت خود، باعث ایجاد امنیت روانی و عاطفی می‌شود، اما گاهی ممکن است که ارتباط بین زوجین در خانواده به دلایل مختلف دچار مشکلاتی شود. یکی از علل اختلافات زناشویی، وجود بدکارکردی، مشکل و یا اختلال در روابط جنسی است. فراوانی مشکلات جنسی در مردان و زنان کم نیست و این قسم مشکلات می‌تواند اثرات مخربی بر بهزیستی زوجین و کاهش کیفیت زندگی آنان داشته باشد [۱]. در سبب‌شناسی مشکلات جنسی، در کنار عوامل بدن زاده، همواره نقش عوامل روانی - عاطفی و بافتی نیز مورد توجه قرار می‌گیرد [۲]. از بین حالات روانی - عاطفی موجود، ملالت^۱ از جمله عواملی است که می‌تواند به عنوان عاملی بالقوه برای بدکارکردی رابطه جنسی مورد توجه قرار گیرد [۳]. ملالت به طور کلی به عنوان یک وضعیت عاطفی و روان‌شناختی گذرا [۴] یا یک هیجان تلقی می‌شود و هنگامی تجربه می‌شود که فرد محیط را ناپرانگیزاننده، یعنی تکراری، یکنواخت یا کسل‌کننده ادراک می‌کند [۵]. به عنوان یک هیجان، ملالت متشکل از مؤلفه‌های عاطفی (احساسات ناخوشایند آزاردهنده)، شناختی (ادراکات تغییر یافته در مورد زمان)، فیزیولوژیکی (کاهش انگیزندگی)، بیانگر^۲ (نمود چهره‌ای، صوتی، و حالت بدنی)، و انگیزشی (انگیزه اجتنابی برای ترک موقعیت و انگیزه گرایشی برای تغییر فعالیت) است [۶]. افزون بر دیدگاه وضعیتی فوق، ملالت به عنوان یک گرایش صفت مانند نیز تعریف شده است [۷]. صاحب‌نظرانی که بر وجه صفت‌مانند ملالت تأکید می‌ورزند، آن را یک ویژگی یا خصلت ذاتی می‌دانند که در چارچوب مجموعه‌ای از گرایش‌ها و پیش‌آمدگی‌ها در افراد قابل شناسایی است. برای مثال زاگرمین [۸] با طرح ویژگی حساسیت به ملالت یا ملالت‌پذیری^۳ و فارمر و ساندبرگ [۹] با مفهوم‌سازی آمادگی ملالت^۴ و ساخت مقیاس‌هایی با همین عناوین آغازگر این سنت تحقیقاتی بوده‌اند. طبق شواهد، افرادی که چنین گرایش شخصیتی در آنان شدید است، ممکن است با مشکلات روان‌شناختی و آسیب‌های روانی عدیده‌ای مواجه شوند [۳]. از جمله می‌توان به نقش ملالت در وقوع بدکارکردی در پاسخ‌ها و کنش‌های جنسی اشاره کرد. در این خصوص، شواهد موجود نشان داده‌اند که ملالت به عنوان یک

ویژگی‌گرایشی، از عوامل مرتبط با فعالیت‌های پرخطر جنسی [۱۰] و یکی از راه‌اندازهای گسست و جدایی زوجین [۱۱] محسوب می‌شود. به طور کلی، نقش ملالت در عملکرد جنسی و رابطه زناشویی آنچنان مهم است که در ادبیات علمی مربوط به پاسخ‌ها و تمایلات جنسی انسان، از مفهومی به نام ملالت جنسی^۵ نام برده می‌شود. در واقع، ملالت جنسی، یک حوزه خاص از ملالت محسوب می‌شود که به تبعیت از سازه کلی ملالت، به عنوان گرایش به تجربه ملالت در جنبه‌های جنسی زندگی [۱۲] یا ملالت از رابطه جنسی ملالت‌انگیز^۶ (رابطه راکد، مکانیکی و بسیار تکراری‌شده) [۱۳] تعریف شده است و محققان گاهاً مفهوم اخیر رابطه جنسی ملالت‌آور یا راکد را در مقابل سطح با کیفیت یا درگیرانه رابطه جنسی به کار می‌برند [۱۴]. هر چند ملالت جنسی می‌تواند انعکاسی از بخش پیچیده‌ای از کاهش میل جنسی یا از دست دادن آن باشد [۱۵ و ۱۶]، اما این دو متمایز و متفاوت از یکدیگرند [۱۷]. افزون بر این، عامه مردم و حتی برخی متخصصان نیز ملالت جنسی را هم‌معنا با بی‌علاقگی جنسی یا فقدان لذت جنسی در روابط بلند مدت می‌دانند و گاهاً این مفاهیم را به صورت جایگزین با یکدیگر نیز بکار می‌برند [۱۸ و ۱۹]، اما باید توجه داشت که در پیشینه موجود، وجه تمایز ملالت با مفاهیمی مثل نبود لذت و علاقه، تبیین شده است [۶]. در هر حال، ملالت جنسی موضوع ساده‌ای نیست و چه بسا کیفیت زندگی زناشویی و دوام آن را با تهدید مواجه می‌سازد. مخصوصاً این تهدید زمانی بیشتر می‌شود که میل جنسی پایین و ملالت جنسی در مرحله‌ای از زندگی بلند مدت یک زوج عاشق، با هم جمع می‌شوند و احساسات تهییج‌برانگیز جنسی و تأثیر جنسی و اروتیک اولیه رابطه، کاهش می‌یابد [۲۰]. برخی زوج‌ها رابطه جنسی ملالت‌انگیز را معیاری برای تعیین ارزشمندی شخصی یا ارزش خود نزد همسر و رضایت یا عدم رضایت از زندگی زناشویی خویش تعبیر می‌کنند [۱۹]. مطالعات تجربی، اثرات ملالت‌گرایشی و به طور خاص ملالت جنسی را برای رابطه زوجی تا حدودی آشکار ساخته‌اند. شواهد موجود نشان داده‌اند که ملالت جنسی، پیش‌بینی‌کننده مهمی برای علاقه جنسی [۲۱ و ۲۲] و خیانت زناشویی، به ویژه خیانت جنسی [۱۸ و ۲۳] است. کارولهایرا و همکاران [۲۲ و ۲۴] در مطالعه مردان پرتغالی، کروات و نروژی دریافتند که ملالت جنسی در رابطه بلند مدت زوجی با کاهش سطح صمیمیت همراه است. مشخص شده است که حساسیت به

¹ somatogenic

² boredom

³ expressive

⁴ boredom susceptibility

⁵ boredom proneness

⁶ sexual boredom

⁷ boredom with boring sex

جنسی^۵ [۳۹] است که به نوعی می‌توان گفت که بخشی از مؤلفه‌های انگیزشی ملالت، یعنی، انگیزه تغییر وضعیت فعلی را منعکس می‌سازد. ابزار دیگر مقیاس نوگرایی در روابط^۶ است که می‌توان گفت از نظر مفهومی، چیزی را می‌سنجد که نقطه متقابل ملالت جنسی است [۴۰]. در این میان تنها ابزاری که منحصراً به سنجش سازه ملالت جنسی می‌پردازد، مقیاس ملالت جنسی (اس. بی. اس)^۷ است که در سال ۱۹۹۶ توسط وات و ایونینگ [۱۲] ساخته شد. این مقیاس به لحاظ نظری در چارچوب شخصیت و تفاوت‌های فردی قرار دارد و از این مفروضه حمایت می‌کند که «ملالت در جنبه‌های جنسی زندگی یک فرد، گرایشی است برای واکنش شناختی - عاطفی به ناهمخوانی بین آنچه که فرد نیاز دارد (یا دوست دارد) و آنچه که واقعاً وجود دارد» [۱۹]. مقیاس ملالت جنسی، ۱۸ گویه دارد و گویه‌های آن طوری نوشته شده‌اند که انعکاسی از ملالت جنسی ناشی از فقدان تنوع، انگیزختگی پایین و تحریک ناکافی باشد [۴۱]. وات و ایونینگ [۱۲] فرایند ساخت این ابزار را در قالب سه مطالعه و با نمونه‌های متفاوت انجام دادند. نخست در یک کار مقدماتی، با تکیه بر پیشینه موجود، فهرستی ۱۱۸ گویه‌ای فراهم کردند و طی، فرایندهای روان‌سنجی محتوایی نهایتاً این تعداد را به ۳۸ مورد رساندند. سپس این گویه‌های منتخب روی ۲۱۷ آزمودنی از دو جنس اجرا شد و با تحلیل آیت‌ها، تعداد گویه‌ها به ۱۹ و در مطالعه دوم این تعداد به ۱۸ مورد تقلیل یافت. در مطالعه دوم و سوم شواهد مربوط به اعتبار و روایی این مقیاس بررسی شد. وات و ایونینگ [۱۲] شواهد روایی همگرا و واگرایی مقیاس ملالت جنسی را از طریق بررسی همبستگی آن با مقیاس‌های افسردگی جنسی، دلمشغولی جنسی، مقیاس رضایت جنسی، ناسازگاری جنسی، مقیاس آمادگی ملالت و خرده مقیاس‌های پرسشنامه هیجان‌خواهی زاگرم (ملال‌پذیری، تجربه‌جویی و عدم بازداری) و همچنین فراوانی خیال‌پردازی درباره شرکای جنسی دیگر، افکار جنسی، فراوانی خودارضایی، نگرش‌های آزادگذاری، رابطه جنسی بدون تعهد و مقیاس رضایت از زندگی احراز کردند. این محققان با استفاده از تحلیل عاملی نیز دو عامل زیربنایی مقیاس ملالت جنسی را شناسایی کردند که عبارتند از: «یکنواختی جنسی»^۸؛ که به روتین بودن

ملالت نیز با رضایت زناشویی رابطه دارد [۲۵]. ملالت جنسی همچنین به عنوان دلیل شکست روابط زوجی و جدایی گزارش شده است [۲۶]. برخی شواهد نیز بیانگر رابطه مثبت ملالت جنسی با نگرش‌های جنسی اجتماعی و گرایش مثبت به جهت‌گیری همسریابی کوتاه مدت و رابطه منفی با جهت‌گیری همسریابی بلند مدت [۲۷] است. در همین راستا پژوهش‌های انجام شده نشان داده‌اند که افراد دارای ملالت جنسی بالا، از رابطه جنسی بلند مدت خود رضایت ندارند [۲۸، ۲۹]. افزون بر این، ملالت به عنوان یکی از حلق‌های عاطفی بی‌قرارانه^۱، توصیف شده است که می‌تواند به راه‌اندازی رفتارهای فزون‌جنشی جنسی^۲ [۳۰ و ۳۱] و مشکلات مشابه نظیر اعتیاد جنسی^۳ [۳۱ و ۳۲] و رفتارهای جنسی وسواسی^۴ [۳۳] کمک کند. همچنین مشخص شده است که زنان و مردان با سطح آمادگی بالای ملالت، بیش‌تر احتمال دارد که در رفتارهای جنسی انفرادی از قبیل خودارضایی و دیدن ویدئوهای پورنوگرافیک درگیر شوند [۲۴، ۳۴ و ۳۵]. برخی شواهد نیز مبنی بر نقش ملالت برای درگیری در فعالیت جنسی آنلاین نظیر اعتیاد جنسی آنلاین [۳۱ و ۳۶] و استفاده وسواسی از مطالب پارافیلیایی رسانه‌های صریح جنسی اینترنتی [۳۷ و ۳۸] گزارش شده است.

علی‌رغم تأیید نقش مخرب ملالت جنسی در مشکلات زناشویی و سایر پیامدهای فردی و بین فردی یادشده [۱۲]، مرورها حکایت از آن دارد که هنوز در ایران پژوهش‌های بارزی در خصوص ملالت جنسی صورت نگرفته است. این در حالی است که در این زمینه، بررسی اظهارات زوج درمانگران و شکایت‌های مراجعان مبنی بر فقدان گرمی در روابط جنسی و زناشویی‌شان، انجام پژوهش در این خصوص را ضرورت می‌بخشد. به نظر می‌رسد که یکی از دلایل احتمالی کم‌کاری در این زمینه، عدم وجود یک ابزار اندازه‌گیری معتبر باشد. هر چند در خصوص سازه ملالت در مفهوم کلی خود، ابزارهای متعددی وجود دارد، اما ابزارهای حوزه ملالت جنسی محدود هستند و برخی از آنها تا حدودی با ماهیت این سازه فاصله دارند. برای نمونه شاکلفورد و باس [۱۸] به عنوان بخشی فرعی از مقیاسی که نشانه‌های تعیین‌کننده خیانت جنسی را می‌سنجد، یک ابزار ۷ گویه‌ای را طراحی کردند که ملالت و بی‌علاقگی جنسی نسبت به شریک جنسی را توأم با هم می‌سنجد. ابزار دیگر، مقیاس سنجش هیجان‌جویی

¹ dysphoric

² hypersexuality

³ sexual addiction

⁴ sexual compulsivity or

⁵ Sexual Sensation Seeking Scale (SSSS)

⁶ sexual novelty in relationships

⁷ Sexual Boredom Scale (SBS)

⁸ Sexual Monotony

و کسالت باری رابطه جنسی اشاره دارد و «تحریک جنسی»^۱ که به جنبه‌های برانگیختگی و محدودیت در رابطه جنسی مربوط می‌شود و بیانگر نیاز فرد به سطح بالاتری از تهییج و بداعت در رابطه جنسی است. برخی محققان تلاش کرده‌اند تا خصوصیات روان‌سنجی مقیاس ملالت جنسی را بررسی کنند. برای نمونه میرسون و تریون [۴۲] با کمک یک نمونه اینترنتی روایی همگرای این مقیاس را با مقیاس‌های مشابه با کار وات و ایونینگ [۱۲]، بر روی نمونه‌ای بسیار بزرگتر، احراز کردند. نتایج مربوط به آزمون تحلیل عاملی نیز که توسط پکورو و همکاران [۲۹] در پرتغال انجام گرفت، یک ساختار عاملی تک بعدی را برای این مقیاس به دست داد. در تحقیق یادشده، روایی همگرا و واگرایی این مقیاس نیز به ترتیب با مقیاس‌های هیجان‌خواهی جنسی و رضایت جنسی تأیید شد. وات و ایونینگ پایایی همسانی درونی کل مقیاس را در دامنه‌ای از ۰/۹۲ تا ۰/۹۵ و پایایی بازآزمایی پس از یک ماه آن را ۰/۸۱ گزارش کردند، در حالی که مقیاس‌های فرعی یکنواختی جنسی و تحریک جنسی به ترتیب پایایی برابر با ۰/۹۰ و ۰/۸۵ داشتند [۱۲]. مطالعات اخیر نیز نشان داده‌اند که مقیاس ملالت جنسی ابزار اندازه‌گیری پایایی است. میرسون و تریون [۴۲] ضریب آلفای مقیاس را ۰/۹۲ و پکورو و همکاران [۲۹] آلفای برابر با ۰/۹۳ را برای آن گزارش کردند. البته برخی پژوهشگرانی که از نسخه‌های ۴ یا ۵ گویه‌ای مقیاس ملالت جنسی استفاده کرده‌اند [۲۲ و ۴۳] نیز، شواهدی دال بر روایی و پایایی آن ارائه کرده‌اند.

مرور نتایج تجربی اعتبارسنجی مقیاس ملالت جنسی نشان می‌دهد که این مقیاس در نمونه‌ها و فرهنگ‌های مختلف دارای روایی و پایایی مطلوبی است. از نظر وودانویچ و وات [۴۱] مقیاس ملالت جنسی همچنان این پتانسیل را دارد که در موقعیت‌های پژوهشی و کاربردی مورد استفاده قرار گیرد. با توجه به ضرورت این موضوع که در کشور این ابزار یا ابزارهای مشابهی که بتواند ملالت جنسی را بسنجد در دسترس متخصصان وجود ندارد، هدف پژوهش حاضر آماده سازی مقیاس ملالت جنسی و تعیین ویژگی‌های روان‌سنجی آن برای جامعه ایرانی است. از آنجا که مقیاس ملالت جنسی به لحاظ تفاوت‌ها در کنش‌های جنسی بین دو جنس، معیار مقایسه زنان و مردان قرار گرفته است و تفاوت‌های جنسی در این زمینه هنوز مورد سوال است [۱۲ و ۱۹]، هدف دیگر تحقیق حاضر مقایسه میزان ملالت جنسی بین دو جنس می‌باشد.

روش

نوع پژوهش

پژوهش حاضر یک پژوهش توصیفی از نوع پیمایشی است.

آزمودنی

الف) جامعه آماری: جامعه آماری تحقیق شامل کلیه زنان و مردان مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره وابسته به دادگاه‌های خانواده شهر مشهد بود.

ب) نمونه پژوهش: از این بین افراد جامعه آماری، تعداد ۲۴۵ نفر به روش در دسترس انتخاب شدند. ۱۵۷ نفر از این مشارکت‌کنندگان زن و ۸۸ نفر دیگر مرد بودند. این افراد در دامنه سنی ۲۰ تا ۶۰ سال قرار داشتند و از نظر تحصیلات، ۲۷/۸ درصد دیپلم (۶۸ نفر)، ۴۸/۶ درصد کارشناسی (۱۱۹ نفر)، ۱۷/۶ درصد کارشناسی ارشد (۴۳ نفر) و ۶/۱ درصد (۱۵ نفر) دارای مدرک دکتری بودند. از نظر سابقه ازدواج، افراد نمونه در دامنه‌ای بین ۳ تا ۲۱ سال قرار داشتند و میانگین سابقه ازدواج آنان ۹/۳ سال بود. به طور دقیق‌تر، سابقه ازدواج ۳۸/۷۷ درصد افراد (۹۵ نفر) کمتر از ۵ سال، ۳۳/۵ درصد افراد (۸۲ نفر) از ۵ تا ۱۰ سال، ۱۶/۳ درصد افراد (۴۰ نفر) از ۱۰ تا ۱۵ سال و سرانجام ۱۱/۴۳ درصد افراد (۲۸ نفر) بیشتر از ۱۵ سال بود.

ابزارهای پژوهش

در این پژوهش، به منظور تعیین روایی همگرا و واگرایی مقیاس ملالت جنسی، همبستگی آن با دو پرسشنامه نسخه کوتاه مقیاس آمادگی ملالت و شاخص رضایت هالبرت مورد بررسی قرار گرفته است. در ادامه پرسشنامه‌های مورد استفاده در تحقیق معرفی شده‌اند.

(۱) شاخص تمایل جنسی هالبرت^۲: این پرسشنامه در سال ۱۹۹۲ توسط هالبرت و آپت^۳ ساخته شد و در پژوهش‌های زیادی بکار گرفته شده است [۴۴]. این پرسشنامه شامل ۲۵ ماده است که میزان تمایل جنسی آزمودنی‌ها را مورد سنجش قرار می‌دهد. پاسخ به پرسش‌های آن بر اساس یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (از صفر = همیشه تا ۴ = هرگز) صورت می‌گیرد. کمینه و بیشینه نمره تمایل جنسی، بین صفر تا صد می‌باشد که نمره‌ی بالا حاکی از میزان بالای تمایل جنسی پاسخ‌دهندگان است. هالبرت و

^۱ Sexual Stimulation

^۲ Hurlbert Index of Sexual Desire (HISD)

^۳ Hurlbert & Apt

نتایج تحلیل عاملی مؤید وجود دو عامل تحریک بیرونی درونی و بیرونی بود. در این پژوهش، ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد که مقدار به دست آمده برای کل ابزار ۰/۸۵ و برای خرده مقیاس‌های تحریک بیرونی و تحریک درونی به ترتیب برابر با ۰/۷۶ و ۰/۸۴ به دست آمد.

۳) مقیاس ملالت جنسی: این مقیاس توسط وات و ایوینگ [۱۲] ساخته شد، شامل ۱۸ گویه است که میزان ملالت جنسی افراد را در یک رابطه جنسی مورد سنجش قرار می‌دهد. گویه‌های این مقیاس براساس طیف لیکرت ۷ درجه ای (از ۱ برای کاملاً مخالفم تا ۷ برای کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شوند و نمره‌گذاری گویه‌های ۵ و ۱۵ به صورت معکوس انجام می‌شود. کمینه و بیشینه نمره ملالت جنسی بین ۱۸ تا ۱۲۶ می‌باشد که نمره بالا در این مقیاس حاکی از ملالت جنسی بیشتر است. در تحلیل عاملی اولیه این مقیاس دو عامل یکنواختی جنسی (شامل گویه‌های ۱، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۸) و تحریک جنسی (شامل گویه‌های ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۷) معرفی شده است. علاوه بر این، شواهد مبتنی بر روایی همگرا و واگرای این مقیاس توسط سازندگان و سایر محققان [۲۹ و ۴۲] بررسی شده است و پایایی آن مطلوب گزارش شده است.

شیوه انجام پژوهش

در پژوهش حاضر به منظور آماده سازی مقیاس ملالت جنسی، در ابتدا، نسخه انگلیسی آن به زبان فارسی برگردانده شد. به منظور دستیابی به یک ترجمه دقیق در ادامه با کمک یک متخصص زبان انگلیسی فرایند ترجمه معکوس^۳ نیز صورت گرفت و میزان تطابق آن با نسخه اصلی بررسی شد و بر این اساس، ترجمه فارسی گویه‌هایی که عدم تطابق داشتند، مورد تجدید نظر قرار گرفت و ترجمه نهایی آماده شد. در ادامه به منظور گردآوری داده‌ها ضمن اخذ موافقت مسوولین ذیربط در دادگاه خانواده و مراکز مشاوره، از افراد برای همکاری در پژوهش در همان مرکز مشاوره‌ای که مراجعه داشتند، دعوت به عمل می‌آمد. جهت رعایت اخلاق پژوهشی به مشارکت‌کنندگان اطمینان داده شد که این اطلاعات جهت اهداف پژوهشی اخذ می‌شود و محققان خود را ملزم به حفظ اطلاعات شخصی و هویتی آنان می‌دانند. در ادامه پرسشنامه‌های تحقیق توسط مشارکت‌کنندگان تکمیل شد.

آپت، روایی و پایایی این ابزار را مطلوب گزارش کردند. این محققان، روایی پیش‌بین این پرسشنامه را از طریق محاسبه همبستگی آن با دفعات برقراری رابطه جنسی، گزارش میزان میل جنسی و انگیزتگی جنسی ذهنی و روایی همزمان آن را با محاسبه همبستگی آن با نمره مقیاس‌های رضایت زناشویی، جرأت‌ورزی جنسی و شاخص رضایت جنسی احراز کردند. میزان پایایی بازآزمایی برابر با ۰/۸۶ و ضرایب همسانی درونی آلفای کرونباخ آن ۰/۸۹ به دست آمد. در ایران یوسفی و همکاران [۴۴] شواهد مربوط به روایی همگرا و واگرای شاخص تمایل جنسی هالبرت را به ترتیب از طریق احراز همبستگی مثبت این ابزار با دو پرسشنامه «سیاهه تمایل جنسی» و «خودآزمایی جنسی» و همبستگی منفی آن با پرسشنامه «عملکرد جنسی» گزارش کردند. این محققان، پایایی همسانی درونی شاخص تمایل جنسی هالبرت را از طریق ضریب آلفای کرونباخ و ضریب همبستگی دو نیمه‌سازی به ترتیب برابر با ۰/۹۲ و ۰/۷۸ به دست آوردند. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ ۰/۸۹ برای این ابزار به دست آمد.

۲) فرم کوتاه مقیاس آمادگی ملالت^۱: فرم کوتاه مقیاس آمادگی ملالت مشتمل بر ۱۲ گویه است. فرم بلند این مقیاس مشتمل بر ۲۸ گویه است و توسط فارمر و ساندبرگ [۹] تهیه گردید. با توجه به اینکه در پژوهش‌های متعدد، ساختار عاملی همسانی برای این ابزار به دست نمی‌آمد، وودانویچ، والاس و کاس [۴۵] با هدف بهبود ساختار عاملی آن مبادرت به حذف گویه‌هایی کردند که ربط مستقیمی با دو عامل زیربنایی همواره نمودیافته^۲ تحریک بیرونی و درونی^۲ نداشتند. نمره‌گذاری فرم کوتاه مقیاس آمادگی ملالت براساس یک طیف لیکرت هفت گزینه‌ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۷) تنظیم شده است و کمینه نمره در آن برابر با ۱۲ و بیشینه نمره برابر با ۸۴ است. از بین ۱۲ گویه این مقیاس نیز، ۶ مورد از گویه‌ها تحریک درونی و ۶ مورد دیگر تحریک بیرونی را می‌سنجند. وودانویچ و همکاران [۴۵] ساختار عاملی فرم کوتاه مقیاس آمادگی ملالت را با روش تحلیل عاملی تأییدی، مورد تأیید قرار دادند و برازش مدل دو عاملی مقیاس را قابل قبول گزارش کردند. این نتیجه توسط ملتون و شولنبرگ [۴۶] نیز تکرار شده است. وودانویچ و همکاران [۴۵] پایایی خرده مقیاس‌های تحریک بیرونی و درونی را به ترتیب ۰/۸۹ و ۰/۸۶ گزارش کردند. در ایران، ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس آمادگی ملالت توسط بیرامی و موحدی [۴۷] بررسی شد.

¹ Boredom Proneness Scale—Short Form (BPS-SF)

² internal and external stimulation

³ Back translation

شیوه تحلیل داده ها

پس از اجرای پرسشنامه‌ها و گردآوری اطلاعات، به کمک نسخه ۲۴ نرم افزارهای اس. پی. اس. اس^۱ و اموس^۲، روش‌های آمار توصیفی و استنباطی روان‌سنجانه، ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس ملالت جنسی بررسی شد که در ادامه نتایج آن گزارش شده است.

نتایج

در ابتدا به منظور ارائه تصویری از وضعیت گویه‌های مقیاس ملالت جنسی، شاخص‌های توصیفی گویه‌ها نظیر میانگین، انحراف معیار و میزان آلفا پس از حذف هر گویه محاسبه شد که نتایج آن در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی گویه‌های مقیاس ملالت جنسی

شماره گویه	میانگین	انحراف معیار	α پس از حذف گویه	شماره گویه	میانگین	انحراف معیار	α پس از حذف گویه
۱	۲/۳۶	۱/۵۵	۰/۷۷۷	۱۰	۲/۴۱	۱/۶۳	۰/۷۶۵
۲	۲/۳۱	۱/۶۵	۰/۷۷۶	۱۱	۲/۰۷	۱/۵۷	۰/۷۵۵
۳	۲/۳۷	۱/۶۲	۰/۷۷۸	۱۲	۲/۲۲	۱/۷۵	۰/۷۵۵
۴	۲/۲۱	۱/۴۹	۰/۷۷۴	۱۳	۱/۷۹	۱/۲۹	۰/۷۶۴
۵	۳/۵۳	۱/۸۳	۰/۷۸۰	۱۴	۳/۰۳	۱/۸۶	۰/۷۷۰
۶	۲/۵۱	۱/۹۲	۰/۷۵۵	۱۵	۴/۴۵	۲/۱۱	۰/۷۸۲
۷	۳/۹	۲/۱۴	۰/۷۷۲	۱۶	۳/۱۲	۱/۹۸	۰/۷۶۱
۸	۴/۱۶	۲/۱۲	۰/۷۴۹	۱۷	۲/۴۴	۱/۸۱	۰/۷۵۹
۹	۲/۸۰	۲/۰۷	۰/۷۵۵	۱۸	۲/۰۶	۱/۵۲	۰/۷۵۷

روش تحلیل عاملی اکتشافی^۸ با رویکرد آماری تحلیل مؤلفه‌های اصلی^۹ جهت تعیین ساختار عاملی مقیاس ملالت جنسی استفاده شد. پیش از انجام تحلیل یادشده، ابتدا از طریق آزمون کایزر مایر آکلین (کی. ام. آ)^{۱۰} و آزمون کرویت بارتلت^{۱۱} میزان کفایت نمونه‌گیری بررسی شد. مقدار کی. ام. آ برابر با ۰/۷۷ و مجذور کای به دست آمده آزمون بارتلت (۱۰۱۱/۷۸۴، $d.f=153$, $P < 0.0001$) با این شرایط، تحلیل عاملی روی ۱۸ گویه انجام شد. نتایج تحلیل عوامل به روش مؤلفه‌های اصلی، با چرخش واریماکس مؤید وجود ۳ عامل در پرسشنامه بود. در این تحلیل، ملاک استخراج عوامل، شیب منحنی اسکری^{۱۲} (نمودار ۱) و ارزش ویژه^{۱۳} بیش‌تر از یک بود. در تحلیل عاملی به عمل آمده تمام ۱۸ گویه مقیاس ملالت جنسی وارد تحلیل شدند و معیار قرارگیری هر گویه در ذیل هر عامل، بار عاملی بالاتر از ۰/۳۰ بود. در جدول ۲ نتایج مربوط به این تحلیل ارائه شده است.

در ادامه، جهت بررسی ساختار عاملی و احراز روایی مقیاس ملالت جنسی، نخست از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. بدین منظور با استفاده از نرم افزار اموس، مدل دو عاملی مفروض این مقیاس ترسیم و پارامترهای آن برآورد گردید. مطابق با نتایج به دست آمده، در هر دو عامل تعداد زیادی از گویه‌ها از بار عاملی ضعیفی برخوردار بودند، بدین نحو که در عامل یکنواختی جنسی، بار عاملی به دست آمده برای ۵ گویه از ۹ گویه این عامل (گویه‌های ۲، ۳، ۴، ۵ و ۷) کمتر از ۰/۳۰ بود. همچنین بار عاملی ۴ گویه از ۹ گویه عامل تحریک جنسی (گویه‌های ۱، ۱۰، ۱۴ و ۱۵) نیز کمتر از ۰/۳۰ بود. همچنین میزان برازش مدل به دست آمده برای شاخص‌های مجذور کای^۳، شاخص نیکویی برازش^۴، شاخص نیکویی برازش تعدیل شده^۵، شاخص برازش تطبیقی^۶ و شاخص ریشه دوم میانگین مجذورات خطای تقریب^۷، کمتر از معیارهای تعیین شده بود. این نتایج از ساختار دو عاملی مقیاس ملالت جنسی حمایت نمی‌کند. بنابراین در ادامه از

¹ SPSS

² AMOS

³ Chi square

⁴ Goodness Of Fit Index (GFI)

⁵ Adjust goodness of fit index (AGFI)

⁶ Comparative Fit Index (CFI)

⁷ Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)

⁸ Exploratory Factor Analysis (EFA)

⁹ Principal Component Analysis (PCA)

¹⁰ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)

¹¹ Bartlett's Test of Sphericity

¹² Scree Plot

¹³ Eigen Values

عامل تحریک جنسی بین ۰/۴۷ تا ۰/۷۰ قرار داشت. در مجموع، عوامل استخراجی روی هم رفته ۴۲/۶۳۳ از واریانس مقیاس ملالت جنسی را تبیین می‌کنند. در جدول ۳ به تفصیل میزان واریانس ساده و تراکمی و همچنین ارزش ویژه مبنای هر عامل ارائه شده است.

جدول ۳. بار عاملی مولفه‌های مورد نظر بعد از چرخش

عامل	ارزش ویژه	درصد واریانس	درصد تراکمی
اول	۳/۱۷۳	۱۷/۶۲۸	۱۷/۶۲۸
دوم	۲/۲۶۴	۱۲/۵۷۸	۳۰/۲۰۶
سوم	۲/۲۳۷	۱۲/۴۲۷	۴۲/۶۳۳

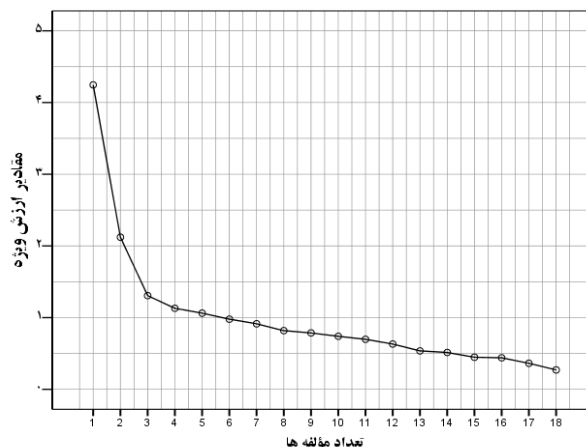
روایی همگرا و واگرایی مقیاس ملالت جنسی از طریق محاسبه همبستگی دو متغیری آن با شاخص تمایل جنسی هالبرت و مقیاس آمادگی ملالت، آزمون شد. نتایج این تحلیل در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴. ضرایب همبستگی مقیاس ملالت جنسی با شاخص تمایل

جنسی و آمادگی ملالت

متغیرها	تمایل جنسی	آمادگی ملالت (نمره کل)	تحریک بیرونی	تحریک درونی
تنوع طلبی جنسی	-۰/۴۲**	۰/۲۴**	۰/۲۳**	۰/۱۷*
یکنواختی جنسی	-۰/۱۶*	۰/۳۴**	۰/۳۸**	۰/۲۰**
تحریک جویی جنسی	۰/۰۸	-۰/۳۴**	-۰/۱۵*	-۰/۳۹**
ملالت جنسی (نمره کل)	-۰/۲۴**	۰/۱۵*	۰/۲۲**	۰/۰۴

مطابق با مندرجات در بیش‌تر موارد، واگرایی و همگرایی بین مقیاس ملالت جنسی و عوامل آن مشاهده می‌شود. بدین نحو که نمره کلی ملالت جنسی همبستگی منفی (۰/۰۱) ، $P < ۰/۲۴$ ($r = -۰/۲۴$) با تمایل جنسی و همبستگی مثبت با نمره کلی ملالت (۰/۰۵) ، $P < ۰/۱۵$ ($r = ۰/۱۵$) و خرده مقیاس تحریک بیرونی (۰/۰۱) ، $P < ۰/۲۲$ ($r = ۰/۲۲$) آن دارد. مولفه تنوع طلبی جنسی نیز همبستگی منفی نسبتاً قوی (۰/۰۱) ، $P < ۰/۴۲$ ($r = -۰/۴۲$) با تمایل جنسی و همبستگی مثبت با نمره کلی ملالت (۰/۰۱) ، $P < ۰/۲۴$ ($r = ۰/۲۴$) و خرده مقیاس‌های تحریک بیرونی (۰/۰۱) ، $P < ۰/۲۳$ ($r = ۰/۲۳$) و تحریک (۰/۰۵) ، $P < ۰/۱۷$ ($r = ۰/۱۷$) دارد. به طور مشابه رابطه بین مولفه یکنواختی جنسی با تمایل جنسی منفی (۰/۰۵) ، $P < ۰/۱۶$ ($r = -۰/۱۶$) و با نمره کلی ملالت (۰/۰۱) ، $P < ۰/۳۴$ ($r = ۰/۳۴$) و خرده مقیاس‌های تحریک بیرونی (۰/۰۱) ، $P < ۰/۳۸$ ($r = ۰/۳۸$) و تحریک (۰/۰۱) ، $P < ۰/۲۰$ ($r = ۰/۲۰$) مثبت بود. سرانجام در مورد بعد تحریک جویی جنسی رابطه عکس بود و همبستگی منفی بین نمره کلی ملالت (۰/۰۱) ، $P < ۰/۳۴$ ($r = -۰/۳۴$) و تحریک بیرونی (۰/۰۵) ، $P < ۰/۱۵$ ($r = -۰/۱۵$) و تحریک درونی (۰/۰۱) ، $P < ۰/۳۹$ ($r = -۰/۳۹$) مشاهده شد.

جدول ۲. خلاصه نتایج بارهای عاملی استخراجی مقیاس ملالت جنسی

گویه‌ها	عامل اول	عامل دوم	عامل سوم
۱۳	۰/۷۲		
۱۰	۰/۷۱		
۱۱	۰/۶۷		
۱۸	۰/۶۴		
۱۲	۰/۶۲		
۹		۰/۶۲	
۳		۰/۵۷	
۱۶		۰/۵۲	
۲		۰/۴۹	
۴		۰/۳۳	
۷			۰/۷۸
۱۴			۰/۶۴
۱۵			۰/۶۳
۸			۰/۵۸
۵			۰/۵۱

همان‌طور که در جدول ۲ می‌توان ملاحظه کرد، نتایج تحلیل عاملی، سه عامل زیربنایی را برای مقیاس ملالت جنسی شناسایی کرد. با توجه به محتوای گویه‌ها و مبنای نظری عامل اول تا سوم به ترتیب تحت عنوان «تنوع طلبی جنسی»، «یکنواختی جنسی» و «تحریک جویی جنسی» نامگذاری شدند. دامنه بارهای عاملی گویه‌ها در دامنه ۰/۳۳ تا ۰/۷۷ قرار دارد. لازم به ذکر است که در این تحلیل، گویه‌های ۱، ۶ و ۱۷ به علت بار عاملی ضعیف یا بار شدن بر روی بیش از یک عامل حذف شدند. در مقایسه با نسخه اصلی که مشتمل بر دو عامل استخراجی بود، در این پژوهش سه عامل استخراج شد. در نسخه اصلی دامنه بار عاملی به طور کلی برای عامل یکنواختی جنسی بین ۰/۴۷ تا ۰/۹۲ و برای

آمد.
یکی از اهداف پژوهش حاضر مقایسه ملالت جنسی در زنان و مردان مشارکت‌کننده در پژوهش بود. بدین منظور دو گروه با آزمون t مستقل مورد مقایسه قرار گرفتند که نتایج آن در جدول ۵ ارائه شده است.

پس از اطمینان از روایی، در ادامه پایایی همسانی درونی مقیاس ملالت جنسی از طریق محاسبه ضریب آلفای کرونباخ بررسی شد. نتایج مقدار آلفای برای کل مقیاس ۰/۷۹ و برای مؤلفه‌های تنوع‌طلبی جنسی، یکنواختی جنسی و تحریک جویی جنسی به ترتیب برابر با ۰/۸۲، ۰/۶۸ و ۰/۷۵ به دست

جدول ۵. نتایج آزمون t مستقل برای مقایسه زنان و مردان در ملالت جنسی

متغیرها	گروه‌ها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	حداقل نمره	حداکثر نمره	d.f	مقدار t	معناداری
تنوع‌طلبی جنسی	زن	۱۵۷	۱۰/۶۴	۵/۶۳	۵	۲۸	۲۴۲	-۰/۳۷	۰/۷۱
	مرد	۸۸	۱۰/۳۷	۵/۲۶	۵	۳۲			
یکنواختی جنسی	زن	۱۵۷	۱۲/۱۸	۴/۹۱	۵	۳۰	۱۴۹/۸۴	۲/۲۳	۰/۰۳
	مرد	۸۸	۱۳/۸۶	۶/۰۲	۵	۲۶			
تحریک‌جویی جنسی	زن	۱۵۷	۲۰/۶۰	۶/۶۲	۶	۳۵	۲۴۲	-۴/۶۲	۰/۰۰۰۱
	مرد	۸۸	۱۶/۶۶	۵/۸۶	۶	۲۹			
ملالت جنسی (کل)	زن	۱۵۷	۴۳/۴۱	۱۱/۸۵	۲۰	۷۳	۲۴۲	-۱/۵۳	۰/۱۳
	مرد	۸۸	۴۰/۹۰	۱۳/۱۷	۲۰	۸۴			

ناشی از فقدان تنوع، انگیزندگی پایین و تحریک ناکافی را بازنمایی می‌کند [۴۱]، مطابقت دارد. در تحقیق حاضر، تنوع‌طلبی جنسی این گونه مفهوم‌سازی می‌شود که فرد رابطه جنسی با یک شخص خاص را ملال آور و بدون هیجان تلقی می‌کند. یکنواختی جنسی نیز اشاره به این مضمون دارد که فرد یک رابطه طولانی مدت را دوست ندارد و روابط کوتاه مدت را ترجیح می‌دهد. تحریک‌جویی جنسی نیز بیانگر نیاز فرد به تغییر روش، و سطح و ماهیت رابطه جنسی فعلی به منظور افزایش سطح انگیزندگی جنسی است. نکته دیگر اینکه، در تحلیل اخیر سه گویه (۱، ۶ و ۱۷) به دلیل بار عاملی ضعیف حذف شدند. حذف گویه‌ها در پژوهشی که پکرو و همکاران [۲۹] در پرتغال انجام دادند، نیز اتفاق افتاد. به نظر می‌رسد که این موضوع ناشی از تجربیات دیگرگون یا فهم متفاوت فرهنگی از گویه‌ها باشد.

در بررسی روایی همگرا - واگرا مشخص شد که ملالت جنسی و مولفه‌های تنوع‌طلبی و یکنواختی جنسی با تمایل جنسی رابطه منفی دارند. با توجه به مفهوم تمایل جنسی، این نتیجه دلیلی بر روایی واگرای مقیاس ملالت جنسی است و بدین معنی است که افزایش ملالت جنسی با کاهش تمایل جنسی و بالعکس، کاهش ملالت جنسی با افزایش تمایل جنسی همراه می‌شود. در واقع این نتیجه همسو با پژوهش توناریو [۱۷] مبنی بر ناهمخوانی بین این دو سازه است. مؤلفه تنوع‌طلبی جنسی رابطه نسبتاً قوی‌تری با تمایل جنسی دارد. به نظر می‌رسد این نتیجه ناشی از این امر باشد که تعداد زیادی از گویه‌های شاخص تمایل جنسی ناظر بر تمایل به رابطه جنسی در چارچوب روابط همسری و متعهدانه است. در واقع باید به این موضوع توجه داشت که به نظر نمی‌رسد فرد دارای ملالت جنسی اصولاً در معنای کلان خود فاقد میل

طبق جدول ۵، نتایج بیانگر این است که بین زنان و مردان مشارکت‌کننده تفاوت معناداری در نمره کلی ملالت جنسی و همچنین مؤلفه تنوع‌طلبی جنسی وجود ندارد. اما در زمینه مؤلفه‌های یکنواختی جنسی ($t=2/23, P<0/03$) و تحریک‌جویی جنسی ($t=-4/62, P<0/0001$)، تفاوت بین دو گروه معنادار است. بررسی میانگین‌ها نشان می‌دهد که نمره یکنواختی جنسی مردان بیش‌تر از زنان است و در عین حال نمره تحریک‌جویی جنسی مردان کم‌تر از زنان است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام پژوهش حاضر آماده سازی مقیاس ملالت جنسی و تعیین ویژگی‌های روان‌سنجی آن برای جامعه ایرانی بود. به همین منظور، با استفاده از آزمون تحلیل عاملی و روایی همگرا - واگرا، روایی سازه‌ای آن احراز گردید. نتایج تحلیل عاملی بیانگر وجود یک ساختار سه عاملی برای مقیاس ملالت جنسی بود. این نتیجه تا حدودی متفاوت از ساختار دو عاملی استخراج شده توسط وات و ایونینگ [۱۲] و مغایر با ساختار تک‌عاملی شناسایی شده توسط پکرو و همکاران [۲۹] بود. هر چند به لحاظ نامگذاری دو مؤلفه یکنواختی جنسی و تحریک‌جویی جنسی با دو عامل نسخه اصلی مقیاس ملالت جنسی مشابهت دارند، اما تطابق کاملی بین گویه‌های مربوط به این دو ساختار عاملی وجود ندارد. مقایسه بین دو ساختار همچنین نشان می‌دهد که گویه‌های مولفه جدید تنوع‌طلبی جنسی نیز عمدتاً مربوط به عامل یکنواختی جنسی نسخه اصلی بود که در پژوهش حاضر، هسته مفهومی متمایزی را تشکیل داده‌اند. البته ساختار سه عاملی به دست آمده در پژوهش حاضر با هدف مبدعان گویه‌های مقیاس ملالت جنسی مبنی بر این که این مقیاس، ملالت جنسی

در جستجوی افزایش سطح تحریک جنسی خود بر می‌آید. در واقع فردی که مستعد این است که محیط را نابرانگیزاننده ادراک کنند و شخصاً یا به طور ذهنی نیز قادر به جذاب کردن تجربیات و افزایش سطح انگیزش خود نیست، رابطه جنسی خود را یکنواخت و روتین ارزیابی می‌کند و بنابراین رابطه با یک شخص خاص را نیز مطلوب نمی‌داند. از طرفی، چنین فردی چون در ایجاد تحریک بیرونی و درونی مشکل دارد، بنابراین قادر به افزایش سطح تحریک‌جویی جنسی خود نیست. البته مقایسه ضرایب بیانگر این است که مشکل در ایجاد تحریک بیرونی رابطه قوی‌تری با دو مؤلفه تنوع‌طلبی و یکنواختی جنسی دارد، حال آنکه مشکل در ایجاد تحریک درونی، رابطه قوی‌تری با تحریک‌جویی جنسی دارد. به عبارت دیگر در یک ارتباط جنسی ملال‌آور، وجود احساس یکنواختی و تنوع‌طلبی، بستگی به ارزیابی فرد از عامل بیرونی دارد و احتمالاً شریک جنسی در این زمینه برجسته‌ترین عامل بیرونی تلقی می‌شود، در حالی که سطح تحریک‌جویی فرد بیش‌تر وابسته به عامل درونی و مشخصاً ناتوانی فرد در ایجاد جذابیت و انگیزش برای برقراری رابطه جنسی است. شاید دلیل تفاوت جهت رابطه مؤلفه تحریک‌جویی جنسی، اختلاف در بار انگیزشی مقیاس آمادگی ملالت و مقیاس ملالت جنسی باشد. در این خصوص باید این موضوع را مد نظر قرار داد که دو مورد از منابع اولیه برای ساخت مقیاس ملالت جنسی، مقیاس حساسیت به ملالت زاکرمن [۸] و مقیاس آمادگی ملالت فارمر و ساندبرگ [۹] بوده‌اند. این در حالی است که شدت ضرایب رابطه گزارش شده برای رابطه این دو مقیاس ظاهراً مشابه، چندان قابل توجه نیست و به نظر می‌رسد که این دو مقیاس وجوه متفاوتی از مفهوم ملالت را می‌سنجند. در این خصوص نتایج تحقیق مرکز - لاین، بار و ایست‌وود [۴۸] نشان داد که نظام بازداری رفتاری که رفتارهای اجتنابی را تنظیم می‌کند، همبستگی مثبت با آمادگی ملالت دارد، حال آنکه نظام فعال‌ساز رفتاری که رفتارهای گزایشی را تنظیم می‌کند، رابطه مثبت با حساسیت به ملالت دارد. در واقع ساختار عامل جدید مقیاس ملالت جنسی این دو وجه انگیزشی را نشان می‌دهد. یعنی در افرادی که ملالت جنسی را تجربه می‌کنند، از یک طرف سطح تحریک‌جویی، بالا است (انگیزه‌گرایشی) و از طرفی، وضعیت رابطه فعلی فرد، واجد یکنواختی طولانی مدت و فاقد تنوع است و فرد می‌خواهد از این وضعیت رها شود (انگیزه اجتنابی).

نتایج پایایی آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ملالت جنسی و دو مؤلفه تنوع‌طلبی جنسی و تحریک‌جویی جنسی بیانگر همسانی درونی قابل قبولی بود. البته در مؤلفه یکنواختی جنسی ضریب به دست آمده اندکی کوچکتر از

جنسی باشد، بلکه وضعیت فعلی ارضاء در چنین فردی، عمدتاً از حیث وجود یکنواختی و تنوع، نامطلوب ادراک می‌شود، اما در رابطه فعلی به لحاظ سطح تحریک چندان بحرانی نیست. اگر تمایل جنسی را در مقایسه با ملالت، سازه بنیادی‌تر تلقی کنیم و آن را به معنای حساسیت فرد به محرک جنسی یا آگاهی از انگیزش جنسی [۴۴] در نظر بگیریم، تبیین‌های دیگری را نیز می‌توان ارئه کرد. در واقع نتیجه اخیر را این گونه می‌توان تعبیر کرد که کسانی که محرک جنسی بیرونی را واجد انگیزش کم ارزیابی می‌کند، بیش‌تر ملالت جنسی را تجربه می‌کنند. در این خصوص نتیجه مطالعه استولپهوفر [۲۱] روی ۲۲۱۵ مرد نروژی و پرتغالی نشان داد که وقتی که میل جنسی خود انگیزش نیست و فرد غالباً پذیرای آغازگری فعالیت جنسی شریک جنسی است، بدون اینکه ابتدا میل به فعالیت جنسی داشته باشد، ملالت جنسی بیش‌تر را تجربه می‌کند در مقایسه با وقتی که میل جنسی وجود ندارد یا اینکه میل جنسی فرد، خودانگیزش است.

در بررسی روابط مقیاس ملالت جنسی با سازه آمادگی ملالت، نتایج بیانگر وجود رابطه مثبت بین ملالت جنسی و نمره کلی آمادگی ملالت و خرده مقیاس تحریک بیرونی آن بود. هر چند این نتیجه همسو با نتیجه گزارش شده توسط وات و ایوینیک [۱۲] و همچنین میرسون و تریون [۴۲] است. اما میزان ضریب همبستگی گزارش شده توسط این محققان، تقریباً بیش‌تر از دو برابر (به ترتیب ۰/۳۹ و ۰/۳۶) نتیجه حاصله است. یکی از دلایل احتمالی این نتیجه می‌تواند ناشی از تفاوت پرسشنامه‌های مورد استفاده برای سنجش آمادگی ملالت باشد. با توجه به اینکه در پژوهش حاضر فرم کوتاه مقیاس آمادگی ملالت مورد استفاده قرار گرفته و این مقیاس بیش‌تر متمرکز بر وجوه تحریک بیرونی و درونی است، بنابراین به نظر می‌رسد که همپوشی معنایی این سازه با سازه ملالت جنسی کم‌تر یا شاید اختصاصی‌تر باشد. بالا بودن میزان همبستگی مؤلفه‌های ملالت جنسی با سازه آمادگی ملالت، فرض همپوشی جنبه‌های خاص مقیاس ملالت جنسی را با مقیاس آمادگی ملالت مورد حمایت قرار می‌دهد. افزون بر این، با توجه به ساختار متفاوتی که در پژوهش حاضر برای مقیاس ملالت جنسی، شناسایی شده است، می‌توان انتظار تغییر در ضرایب را نیز داشت. نتایج بیانگر این است که از بین مؤلفه‌های مقیاس ملالت جنسی، رابطه بین دو مؤلفه تنوع‌طلبی و یکنواختی جنسی با سازه مقیاس آمادگی ملالت و خرده مقیاس‌های تحریک بیرونی و درونی، مثبت شده است و در مورد مؤلفه تحریک‌جویی جنسی این رابطه معکوس است. این نتیجه نشان می‌دهد که هرچه نمره فرد در زمینه تحریک بیرونی و درونی بیش‌تر باشد، رابطه جنسی خود را یکنواخت‌تر و فاقد تنوع ادراک می‌کند و از طرفی، فرد کم‌تر

است و از دو بعد یکنواختی و تحریک جویی حمایت می‌کند. در مجموع، یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر، نشان داد که مقیاس ملالت جنسی ابزاری مناسب برای ارزیابی چند بعدی میزان ملالت جنسی در زوجین است. از طرفی وجود همبستگی بالا با شاخص تمایل جنسی و مقیاس آمادگی ملالت و نیز آلفای کرونباخ بالا برای زیر مقیاس‌ها نیز تاییدی است مبنی بر اینکه این پرسشنامه می‌تواند به نحو مؤثری مورد استفاده قرار گیرد. در این تحقیق، به زعم نویسندگان، وجود سه عامل برخی تناقض‌های موجود را در زمینه چارچوبه مفهومی سازه ملالت جنسی و تمایزات جنسیتی را تبیین کرد. البته برای استفاده تشخیصی متقن‌تر و جامع‌تر ضروری است که با روش‌های دیگری نظیر تحلیل عاملی تاییدی و روایی افتراقی، روایی همزمان، اعتباریابی این مقیاس همچنان در دستور کار قرار گیرد.

محدودیت‌ها و پیشنهادهای پژوهش

تحقیق حاضر بر روی مشارکت‌کنندگان دارای مشکلات زناشویی مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره وابسته به دادگاه خانواده انجام شد، به همین خاطر از نظر تعمیم‌دهی نتایج باید احتیاط کرد. بر این اساس پیشنهاد می‌شود که این تحقیق در نمونه‌های عادی و یا نمونه‌های بالینی دارای مشکلات جنسی تکرار شود و از این طریق تغییرناپذیری ساختار عاملی و روایی افتراقی آن مورد بررسی قرار گیرد. یکی از محدودیت‌های اصلی پژوهش حاضر تعداد کم پژوهش‌هایی بود که ساختار عاملی و سایر ویژگی‌های مقیاس ملالت جنسی را مورد ارزیابی قرار داده‌اند. این موضوع امکان مقایسه نتایج تحقیق حاضر را محدود ساخت. مشکلات جنسی معمول میان زوجین کم نیست، به متخصصان امر پیشنهاد می‌شود که از این مقیاس به عنوان یک وسیله کمک‌تشخیصی مشکلات جنسی و زناشویی استفاده نمایند.

منابع

- 1- Rosen, R. C., & Althof, S. (2008). Impact of premature ejaculation: the psychological, quality of life, and sexual relationship consequences. *The journal of sexual medicine*, 5(6), pp. 1296-1307.
- 2- Burri, A. (2017). Sexual sensation seeking, sexual compulsivity, and gender identity and its relationship with sexual functioning in a population sample of men and women. *The journal of sexual medicine*, 14(1), pp. 69-77.

سطح مورد انتظار بود. در مجموع نتایج تحقیق حاضر مشابه با تحقیقات پیشین [۱۲، ۲۹ و ۴۲] بیانگر پایایی ابزار بود. البته میزان ضرایب به دست آمده به طور میانگین در حدود ۰/۱۰ از تحقیقات پیشین پایین‌تر بود. دلیل این نتیجه ممکن است ناشی از ساختار عاملی متمایزتری است که برای این مقیاس در فرهنگ ایرانی به دست آمده است. همچنین از زاویه تفاوت بین نمونه‌ها نیز می‌توان یک تبیین احتمالی ارائه کرد. در واقع نمونه پژوهش‌های پیش‌گفته عمدتاً متشکل از افراد عادی و دانشجویان بوده‌اند، در حالی که نمونه حاضر را افرادی تشکیل می‌داد که به لحاظ مشکلات زناشویی به مراکز مشاوره دادگاه خانواده رجوع کرده بودند. این امکان وجود دارد که تنش‌های پاسخگویان مانع تمرکز و انسجام در پاسخ‌دهی شده باشد و به همین دلیل، همسانی درونی ممکن است اندکی کاهش پیدا کرده باشد.

سایر یافته‌های پژوهش حاضر بیانگر این بود که بین دو جنس در زمینه نمره کلی مقیاس ملالت جنسی و مؤلفه تنوع‌طلبی جنسی تفاوت معناداری وجود ندارد، اما در مؤلفه یکنواختی جنسی نمره مردان بیش‌تر از زنان است و در مؤلفه تحریک‌جویی جنسی نمره مردان کم‌تر از زنان است. عدم تفاوت بین دو جنس با مطالعه دوم وات و ایونینگ ناهمسو و با مطالعه سوم آنان [۱۲] همسو می‌باشد. مشخص شدن وجود یا عدم وجود تفاوت در برخی مؤلفه‌ها شاید به نوعی تبیین‌کننده تناقض در یافته‌های پیشین وات و ایونینگ [۱۲] است. البته این محققان تا حدودی سن را دخیل می‌دانند، اما از آنجا که مشارکت‌کننده‌های پژوهش حاضر طیف سنی متفاوتی را تشکیل می‌دهند، به نوعی این موضوع کنترل شده است. بالاتر بودن احساس یکنواختی جنسی در مردان شاید با این یافته توناریو و ریوی [۱۳] همسو باشد که ملالت جنسی در مردان عمدتاً ناشی از عامل آشنایی^۱ و خوگیری زیاد است. از طرفی بالاتر بودن میزان تحریک جویی نیز همسو با این یافته است که زنان عمدتاً ملالت جنسی خود را ناشی از آسودگی خاطر^۲ شریک جنسی و تلاش به خرج ندادن او برای گرم کردن رابطه می‌دانند [۱۹]. بالاتر بودن نمره یکنواختی جنسی همسو با نتایج توناریو و ریوی [۱۹] است که نشان دادند نمره مردان در گویه‌های ۲، ۳، ۴، ۹ (تقریباً گویه‌های مؤلفه یکنواختی جنسی) بالاتر است. البته بر خلاف پژوهش حاضر، توناریو و ریوی [۱۹] تفاوت معناداری را در زمینه گویه‌های ۵، ۷، ۸، ۱۴ و ۱۵ (مؤلفه تحریک‌جویی) بین دو جنس نشان نداد. به نظر می‌رسد خود این دو دسته سوال که تشابه و افتراق زنان و مردان را نشان می‌دهند، همسو با ساختار عاملی استخراجی پژوهش حاضر

¹ familiarity

² complacency

- 16- Tunariu .D, Reaveyp, & Holland J., (2002). *Loss of sexual desire: disorder or 'sexual boredom'?* Clients and sex therapists understandings of sexual boredom within long-term primary relationships. Paper presented in Poster format at the SSSS 44th Annual Meeting, 7 - 10 November 2002, Montreal, Canada.
- 17- Tunariu, A. D. (2003). Sexual boredom and sexual desire discrepancy in long term romantic relationships (Doctoral dissertation, South Bank University).
- 18- Shackelford, T. K., & Buss, D. M. (1997). Cues to infidelity. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 23(10).pp. 1034-1045.
- 19- Tunariu, A. D., & Reavey, P. (2007). Common patterns of sense making: A discursive reading of quantitative and interpretative data on sexual boredom. *British journal of social psychology*, 46(4).pp. 815-837.
- 20- Schnarch, D. (2000). *Desire problems: A systemic perspective*. In S. R. Leiblum & R. C. Rosen (Eds.), principles and practice of sex therapy (3rd ed., pp. 17-56). New York: The Guilford Press.
- 21- Štulhofer, A., Carvalheira, A. A., & Træen, B. (2013). Is responsive sexual desire for partnered sex problematic among men? Insights from a two-country study. *Sexual and Relationship Therapy*, 28(3).pp. 246-258.
- 22- Carvalheira, A., Træen, B., & Štulhofer, A. (2014). Correlates of men's sexual interest: a cross-cultural study. *The journal of sexual medicine*, 11(1).pp. 154-164.
- 23- Traeen, B., & Thuen, F. (2013). Relationship problems and extradyadic romantic and sexual activity in a web-sample of Norwegian men and women. *Scandinavian journal of psychology*, 54(2).pp. 137-145.
- 24- Carvalheira, A., Træen, B., & Stulhofer, A. (2015). Masturbation and pornography use among coupled heterosexual men with decreased sexual desire: How many roles of masturbation? *Journal of sex & marital therapy*, 41(6).pp. 626-635.
- ۲۵- پاک‌نیت، معصومه؛ روشن چسلی، رسول. (۱۳۹۷). پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس هیجان‌خواهی، صمیمیت، عملکرد جنسی و ویژگی‌های شخصیتی در پرستاران. روان‌شناسی بالینی و شخصیت. دوره ۱۶، شماره ۱، پیاپی ۳۰، صص. ۱۵۹-۱۷۸.
- 3- Oliveira, L., & Carvalho, J. (2020). The Link between Boredom and Hypersexuality: A Systematic Review. *The Journal of Sexual Medicine*. in press
- 4- Fahlman, S. A., Mercer-Lynn, K. B., Flora, D. B., & Eastwood, J. D. (2013). Development and validation of the multidimensional state boredom scale. *Assessment*, 20(1) .pp. 68-85.
- 5- Goldberg, Y. K., Eastwood, J. D., LaGuardia, J., & Danckert, J. (2011). Boredom: An emotional experience distinct from apathy, anhedonia, or depression. *Journal of Social & Clinical Psychology*, 30.pp. 647-666.
- 6- Pekrun, R., Goetz, T., Daniels, L., Stupnisky, R. H., & Perry, R. P. (2010). Boredom in achievement settings: Exploring control-value antecedents and performance outcomes of a neglected emotion. *Journal of Educational Psychology*, 102(3).pp. 531-549.
- 7- Vodanovich, S. J. (2003). Psychometric measures of boredom: A review of the Literature. *The Journal of Psychology*, 137(6).pp. 569-595.
- 8- Zuckerman, M. (1979). Beyond the optimal level of arousal. *Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates*.
- 9- Farmer, R., & Sundberg, N. D. (1986). Boredom proneness--the development and correlates of a new scale. *Journal of personality assessment*, 50(1).pp. 4-17.
- 10- Miller, J. A., Caldwell, L. L., Weybright, E. H., Smith, E. A., Vergnani, T., & Wegner, L. (2014). Was Bob Seger right? Relation between boredom in leisure and [risky] sex. *Leisure Sciences*, 36(1).pp. 52-67.
- 11- Ducanto, J. N. (2013). Why do marriages fail. *Am J Fam Law*, 26.pp. 237-239.
- 12- Watt, J. D., & Ewing, J. E. (1996). Toward the development and validation of a measure of sexual boredom. *Journal of Sex Research*, 33(1).pp. 57-66.
- 13- Tunariu, A. D., & Reavey, P. (2003). Men in love: Living with sexual boredom. *Sexual and Relationship Therapy*, 18(1).pp. 63-94.
- 14- Renshaw, D. C. (1998). When the patient's chief complaint is sexual disinterest. *Medical Update for Psychiatrists*, 3(5).pp. 159-164.
- 15- Persone, .S. (1999). *The sexual centuy*. New Haven and London: Yale University Press
- 26- Gigy, L., & Kelly, J. B. (1993). Reasons for divorce: Perspectives of divorcing men and women. *Journal of Divorce & Remarriage*, 18(1-2).pp. 169-188.

- 38- Downing Jr, M. J., Antebi, N., & Schrimshaw, E. W. (2014). Compulsive use of Internet-based sexually explicit media: Adaptation and validation of the Compulsive Internet Use Scale (CIUS). *Addictive behaviors*, 39(6).pp. 1126-1130.
- 39- Kalichman, S. C., & Rompa, D. (1995). Sexual sensation seeking and sexual compulsivity scales: Validity, and predicting HIV risk behavior. *Journal of personality assessment*, 65(3).pp. 586-601.
- 40- Matthews, S. J., Giuliano, T. A., Rosa, M. N., Thomas, K. H., Swift, B. A., Ahearn, N. D., & Mills, M. M. (2018). The battle against bedroom boredom: Development and validation of a brief measure of sexual novelty in relationships. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 27(3).pp. 277-287.
- 41- Vodanovich, S. J., & Watt, J. D. (2016). Self-report measures of boredom: An updated review of the literature. *The Journal of Psychology*, 150(2).pp. 196-228.
- 42- Meyerson, P., & Tryon, W. W. (2003). Validating Internet research: A test of the psychometric equivalence of Internet and in-person samples. *Behavior Research Methods, Instruments, & Computers*, 35(4).pp. 614-620.
- 43- Klein, V., Jurin, T., Briken, P., & Štulhofer, A. (2015). Erectile dysfunction, boredom, and hypersexuality among coupled men from two European countries. *The journal of sexual medicine*, 12(11).pp. 2160-2167.
- ۴۴- یوسفی، ناصر؛ کاوه فارسانی، ذبیح‌الله؛ شکیبیا، عباس؛ همتی، سجاد؛ و نبوی‌حصار، جمیله (۱۳۹۲). اعتباریابی پرسشنامه تمایل جنسی هالبرت (HISD). روان‌شناسی بالینی و شخصیت. شماره ۹، پیاپی ۲۰، صص. ۱۰۷-۱۱۸.
- 45- Vodanovich, S. J., Wallace, J. C., & Kass, S. J. (2005). A confirmatory approach to the factor structure of the Boredom Proneness Scale: Evidence for a two-factor short form. *Journal of personality assessment*, 85(3).pp. 295-303.
- 46- Melton, A. M., & Schulenberg, S. E. (2009). A confirmatory factor analysis of the boredom proneness scale. *The Journal of psychology*, 143(5).pp. 493-508.
- ۴۷- بیرامی، منصور؛ و موحدی، یزدان (۱۳۹۳). ساختار عاملی مقیاس آمادگی برای بی‌حوصلگی در دانشجویان ایرانی. فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی. سال پنجم، شماره ۱۸، صص. ۱-۱۹.
- 27- Role, M. (2012). Personality, Sexual Attitudes, and Unrestricted Sociosexual Behavior in College Women.
- 28- Štulhofer, A., Buško, V., & Brouillard, P. (2010). Development and bicultural validation of the new sexual satisfaction scale. *Journal of sex research*, 47(4).pp. 257-268.
- 29- Pechorro, P. S., Figueiredo, C. S., Almeida, A. I., Pascoal, P., Maroco, J., & Jesus, S. N. (2015). Portuguese adaptation of the Sexual Boredom Scale. *International Journal of Andrology*. 13(3).pp. 86-91.
- 30- Štulhofer, A., Jurin, T., & Briken, P. (2016). Is high sexual desire a facet of male hypersexuality? Results from an online study. *Journal of sex & marital therapy*, 42(8).pp. 665-680.
- 31- Chaney, M. P., & Blalock, A. C. (2006). Boredom proneness, social connectedness, and sexual addiction among men who have sex with male internet users. *Journal of Addictions & Offender Counseling*, 26(2).pp. 111-122.
- 32- Zlot, Y., Goldstein, M., Cohen, K., & Weinstein, A. (2018). Online dating is associated with sex addiction and social anxiety. *Journal of behavioral addictions*, 7(3).pp. 821-826.
- 33- Štulhofer, A., Jelovica, V., & Ružić, J. (2008). Is early exposure to pornography a risk factor for sexual compulsivity? Findings from an online survey among young heterosexual adults. *International Journal of Sexual Health*, 20(4).pp. 270-280.
- 34- Gana, K., Trouillet, R., Martin, B., & Toffart, L. (2001). The relationship between boredom proneness and solitary sexual behaviors in adults. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 29(4).pp. 385-389.
- 35- Baranowski, A. M., Vogl, R., & Stark, R. (2019). Prevalence and Determinants of Problematic Online Pornography Use in a Sample of German Women. *The journal of sexual medicine*, 16(8).pp. 1274-1282.
- 36- Chaney, M. P., & Chang, C. Y. (2005). A trio of turmoil for Internet sexually addicted men who have sex with men: Boredom proneness, social connectedness, and dissociation. *Sexual Addiction & Compulsivity*, 12(1).pp. 3-18.
- 37- Štulhofer, A., Buško, V., & Landripet, I. (2010). Pornography, sexual socialization, and satisfaction among young men. *Archives of sexual behavior*, 39(1).pp. 168-178.

- 48- Mercer-Lynn, K. B., Bar, R. J., & Eastwood, J. D. (2014). Causes of boredom: The person, the situation, or both? *Personality and Individual Differences*, 56.pp. 122-126.

پیوست

پاسخ‌دهنده گرامی:

این سوالات مربوط به پژوهشی درباره مسائل فردی و زناشویی و علت برخی مشکلات در این روابط می‌باشد. این تحقیق بصورت حفظ کامل رازداری صورت می‌گیرد و حتی محققین ما نمی‌دانند که چه شخصی این پرسشنامه را تکمیل می‌کند. برای پاسخگویی لطفاً هر عبارت را به دقت بخوانید، سپس پاسخ خود را علامت بزنید. پاسخ درست و غلطی وجود ندارد و بنابراین دقت داشته باشید که باید پاسخ را بر طبق آخرین تجربه خود انتخاب کنید. لطفاً به هر عبارت فقط یک پاسخ دهید و هیچ عبارتی را بدون پاسخ نگذارید.

سن: ..... جنسیت: زن مرد مدت ازدواج (به سال و ماه): ..... تحصیلات: ..... تحصیلات همسر: .....
تعداد فرزندان (در صورت داشتن فرزند): ..... دختر و ..... پسر ..... شغل: ..... میزان درآمد: ..... سابقه ازدوج قبلی: خیر بله (به مدت ..... سال)
آیا تاکنون رابطه جنسی با شخصی غیر از همسر خود داشته‌اید؟ بلی خیر

۷= کاملاً موافقم			۶= موافقم			۵= کمی موافقم			۴= نه موافق - نه مخالف			۳= کمی مخالفم			۲= مخالفم			۱= کاملاً مخالفم									
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	در رابطه با یک شریک جنسی، اغلب برایم مشکل است که علاقه جنسی‌ام را حفظ کنم.									۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷					
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	تا کنون نتوانسته‌ام از یک رابطه جنسی به اندازه کافی لذت ببرم.									۲	۳	۴	۵	۶	۷						
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	اگر به مدت طولانی در یک رابطه جنسی بمانم خیلی ناراحت می‌شوم.									۳	۴	۵	۶	۷							
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	من یک رابطه جنسی کوتاه را به یک رابطه جنسی طولانی ترجیح می‌دهم.									۴	۵	۶	۷								
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	برای اینکه در یک رابطه از لحاظ جنسی به رضایت برسم نیاز بسیار کمی به ایجاد تنوع و تغییر دارم. (R)									۵	۶	۷									
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	گاهی تردید دارم که آیا می‌توانم در یک رابطه بلند مدت یا زناشویی (تک همسری) از نظر جنسی وفادار بمانم.									۶	۷										
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	روابط جنسی‌ای را ترجیح می‌دهم که هیجان انگیز و غیرقابل پیش‌بینی هستند.									۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	نمی‌خواهم در یک رابطه که از نظر جنسی کسل کننده یا ملال‌آور است باقی بمانم.									۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	در یک رابطه جنسی بلند مدت معمولاً احساس می‌کنم که محروم شده و محدود هستم.									۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸		
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	رابطه جنسی اغلب به یک کار عادی، غیر مهیج و قابل پیش‌بینی تبدیل می‌شود.									۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸			
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	طبیعی است که داشتن رابطه جنسی فقط با یک شخص خاص، خسته کننده می‌شود.									۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸				
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	در چارچوب یک رابطه بلند مدت، رابطه جنسی اغلب به یک کار غیر مهیج (بدون هیجان) تبدیل می‌شود.									۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸					
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	داشتن رابطه جنسی با یک شخص خاص غالباً من را کسل می‌کند.									۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸						
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	از انجام رابطه جنسی با همان روش‌های قدیمی خسته می‌شوم.									۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸							
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	حفظ علاقه جنسی‌ام در یک رابطه، هرگز برایم مشکل نیست. (R)									۱۵	۱۶	۱۷	۱۸								
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	برایم خیلی سخت است که رابطه‌ای را پیدا کنم که از نظر جنسی به اندازه کافی برایم هیجان انگیز باشد.									۱۶	۱۷	۱۸									
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	بیشتر علاقه‌مند به داشتن هیجان و تحریک در رابطه جنسی هستم تا امنیت و تعهد.									۱۷	۱۸										
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	رابطه جنسی با یک شخص خاص با گذشت زمان می‌تواند خسته کننده شود.									۱۸											